

לביב ג'סן חביב – מכתב מחאמה
LABIB G. HABIB – LAW OFFICE
לביב ג' חביב – משרד עורכי דין

LABIB G. HABIB, Adv.
ANAN M. ODEH, Adv.

לביב ג. חביב, עו"ד
ענאן מ. עודה, עו"ד

ירושלים 97300, Beit Hanina, POB 21225 ת.ד. 21225
Telfax. 02-6263212 Mobile: 0524404477
E mail: habiblabib@hotmail.com

ירושלים, 28 בפברואר 2016

לכב'
מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
באמצעות משרד פניות הציבור
פיקוד מרכז
א.ג.נ.,

במייל ובפקס

הנדון: השגה בעניין בית משפחה כמיל ת.ז.

בשם מרשי שבנדון, אותו אני מייצג מטעם המוקד להגנת הפרט, אני מגיש בזאת השגה נגד הכוונה להחרים ולהרוס את הבית של מרשי:

1. המשפחה קיבלה ביום 24.2.15 לפנות בוקר, הודעה על כוונתכם להחרים ולהרוס את הבית שבעיר שכם בו מתגורר הנדון, על פי תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום) – 1945.

2. נבקש לציין כבר עתה כי אין לפגוע בבית כל עוד מתנהלים ההליכים בנוגע לכוונה להרוס. כמוכן, אם תידחה ההשגה, אנו מודיעים כבר עתה כי בכוונתנו לפנות לבית המשפט העליון נגד הכוונה להחרים ולהרוס את הבית האמור, ויש לאפשר לנו לצורך זה זמן סביר בכדי להכין ולהגיש את העתירה מבלי לפגוע בבית.

3. השהות שניתנה להגשת ההשגה אינה תקופה מספיקה לשם אסיפת הנתונים, אסיפת המסמכים, ביקור בבית במידת הצורך, והכנת השגה.

4. בצו אין כל ביסוס לטענתכם בעניין המעשים המיוחסים לבנו של מרשי. אבקש לקבל את חומר הראיות עליו התבססה החלטתכם.

5. במידה ותידחה השגתי, אני מודיע כי בכוונתנו להגיש עתירה לבית המשפט העליון. לצורך זה, אבקש כי תינתן לי שהות מספיקה, של מספר ימים לפחות, לא כולל ימי מנוחה.

6. בנוסף, אנו מבקשים לברר כבר עתה כיצד מתכוונים לבצע את הריסת הבית, ומהי הסיבה לבחירה בדרך הריסה זו, והאם נלקח בחשבון האפשרות לנזק סביבתי, והאם יש התחייבות לפצות את הבתים הסמוכים במידה וייגרם להם נזק כתוצאה מפעולת הריסה ראוותנית.

הדירה והמבנה ופגיעה בדיירים:

7. הבית נשוא הודעתכם הוא בית נפרד ששטחו כ- 150 מ"ר. מתגורר בו מרשי עם אשתו וארבעת ילדיו. בסמוך לבית נמצאים בתים סמוכים.

8. הריסת הבית באמצעות פיצוץ עלולה לפגוע בבתים הסמוכים. לאור האמור, יש להימנע מפגיעה בבית בכדי למנוע נזק סביבתי ופגיעה בבתים הסמוכים.

ענישה קולקטיבית:

9. לא יוכל להיות כל ספק, כי הריסת בית בו מתגוררת המשפחה, הינו צעד של ענישה קולקטיבית ופגיעה בחפים מפשע.

10. בתור שכזו, מהווה הריסת הבית הפרה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי, האוסר על ענישה קולקטיבית (סעי' 33 לאמנת ג'ניבה הרביעית) ועל פגיעה והרס של רכוש פרטי לפי תקנה 46 לתקנות האג סעיף 53 לאמנת ג'ניבה הרביעית. הריסת הבית אף מהווה פגיעה קשה בכבוד בני המשפחה ובזכותם לחיים בכבוד ולקורת גג.

11. כוונתכם הנטענת בעת קבלת ההחלטה להריסת הבית אינה משנה מאופיו של צעד זה, או מההשלכותיו על בני המשפחה. בפועל, הריסת הבית פוגעת אך ורק במשפחה!

12. לא במקרה מצויה סמכות זו של הריסת בתי משפחה בתקנות ההגנה, תקנות שאבד עליהן הקלח, ואשר נחקקו בשנת 1945, במאה שעברה, בזמן השלטון המנדטורי, על סף סיומה של מלחמת העולם השנייה. סמכות זו שייכת לזמנים אחרים, ישנים נושנים. הגיעה העת כי גם שריד זה, ייעלם מהעולם, כפי שיתר תקנות ההגנה בוטלו ברובן.

13. גם במשפט העברי, האיסור על פגיעה בחפים מפשע, חד משמעי:

“חלילה לך מעשות כדבר הזה, להמית צדיק עם רשע, והיה כצדיק כרשע. חלילה לך! השופט כל הארץ לא יעשה משפט?” (בראשית יח 25)

ואף אם לשון תקנה 119 מתירה לעשות כדבר הזה, לפגוע בחפים מפשע למען יראו וייראו, הרי מחויב מפקד כוחות הצבא, לפרש את הסמכות ולהפעילה ברוח דברים אלו. ייזהר מלהותיר משפחה גדולה ללא קורת גג לראשה. וכך הובאו הדברים בפסיקה של בית-משפט נכבד זה, על-ידי כב' השופט חשיך:

“ואותו עקרון-יסוד כולנו ידענו ושנינו מאז היותנו: איש בעונו יישא ואיש בחטאו יומת. וכדבר הנביא: “הנפש החוטאת היא תמות בן לא-ישא בעוון האב ואב לא ישא בעוון הבן, צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה” (יחזקאל יח כ). אין עונשין אלא-אם-כן מזהירין ואין מכים אלא את העבריינ לבדו. זו תורת משה והוא הכתוב בספר תורת-משה: “לא יומתו אבות על-בנים ובנים לא-יומתו על אבות כי אם-איש בחטאו יומת” (מלכים ב, יד, ו).

...מאז קום-המדינה – בוודאי כך מאז חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – נקרא אל תוך הוראת תקנה 119 לתקנות ההגנה, נקרא בה ונשקע בה, ערכים שהם ערכינו, ערכים של מדינה יהודית, חופשית ודמוקרטית. ערכים אלה יוליכונו היישר אל ימים קדומים של עמנו, וימינו אלה כאותם ימים: לא יאמרו עוד אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה. כל האדם האוכל בוסר שיניו תקהינה.”

בג"ץ 2006/97 אבו פארה ג'נימאת ואח' נ' אלוף פיקוד מרכז, פ"ד נא(2) 651, 654-655;

מידתיות:

14. מבלי לפגוע בהתנגדות העקרונית להריסת הבית, כאמור בהשגה זו, אנו נבקש כי במידה ויוחלט על נקיטה בצעד זה, תיבחר האופציה הפחות פוגענית האפשרית.

15. עיקרון המידתיות חל גם על הפעלת הסמכות לפי תקנה 119. עיקרון זה מחייב בחירה באופציה אשר פגיעתה היא הפחותה ביותר, מבין האפשרויות הקיימות. נראה כי אם אין מנוס מפגיעה בבית, הרי ראוי לבחון אפשרות בה הפגיעה תאפשר למשפחה כן להמשיך ולגור בבית, ולא להפוך את המשפחה כולה לחסרת קורת גג. ניתן לאטום את חדרוש של בנו של מרשי, ולא לפגוע בבית כולו, וזאת כחלופה להריסת הבית כולו.

16. מחובתו של מפקד כוחות הצבא לשקול אפשרות של אטימת חדרו של המנוח, כך שלמשפחה, למרות הפגיעה בה ובבית, יתאפשר להמשיך ולגור בו.

17. העובדה כי מבצע הפיגוע נהרג, יש לה משמעות. עם הריגת בנו של מרשי, לא ניתן להוסיף עונשים למשפחה. המשפחה איבדה את בנה, ופגיעה במשפחה על ידי הריסת ביתה היא אכזרית וחורגת מכל אמת מידה משפטית או מוסרית.

הריסת הבית לא תביא תועלת:

18. בכל מקרה, וגם אם ניתן להצדיק צעד פוגעני ובלתי אנושי זה בשם תועלת כלשהי שתצמח מביצוע ההריסה, בבחינת "המטרה מצדיקה את האמצעי", הרי גם כאן, שכרו של המעשה יוצא בהפסדו: **כבר בשנת 2005 קיבל שר הביטחון את המלצת הוועדה שמינה הרמטכ"ל, להפסיק את הריסות הבתים כיוון שההרתעה לא הוכחה כאפקטיבית וכיוון שנוזקן של ההריסות עלה על התועלת שבהן.**

19. אין צורך במומחים ובוועדות בכדי לנחש כי פגיעה כזו, אשר מותירה ילדים ומשפחות ללא קורת גג, יש בה אך ורק כדי להגביר את התסכול, את חוסר המוצא, את הכעס ואת מעגל השנאה בקרב האוכלוסייה הנפגעת.

אפלייה:

20. משפחתו של עמי פופר, שטבח בפועלים תמימים, לא מיהרה לפנות את ביתה מאחר וסנקציה כזו לא ריחפה מעל ראשיה. אף משפחת גולדשטיין, שאמנם תושבת שטחים היא, לא העלתה בדעתה כי עליה לחפש דיור חלופי לאחר שבנה טבח בעשרות מתפללים (ובעניין זה, זכה עניין **מצבתו** בטיפול "כירורגי" ומאופק). גם ההתארגנות שנחשפה, לפיה הניחו אזרחים יהודים מטען חבלה במוסד לימודי בירושלים, וקשרו קשר לפעילות נוספת, לא הצריכה התייחסות מיוחדת, מעבר להעמדה לדין. גם שורפיו של הנער אבו חדיר לא פינו את ביתם מחשש כי ייהרס. משפחות שורפי משפחת דואבשה גם הם לא הזדרזו לפנות את בתיהם.

21. הרשויות ידעו לרסן היטב את "אמצעי ההרתעה" העומדים לרשותם במקרים חמורים ביותר, הזועקים להרתעה, ונמנעו מפגיעה בחפים מפשע. כך ראוי לנהוג, גם בענייננו.

22. העובדה כי צעד זה של הריסת בתים מעולם לא הופעל כנגד יהודים, לא בשטחים ולא בישראל, גם היא מגבירה את תחושת התסכול, האפלייה והקיפוח, והתחושה כי המדובר בפגיעה מכוונת בחפים מפשע, אותה מייחדים רק לפלסטינים.

